

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Mgr. Karla Horáka, „Organizovaný zločin (vybrané trestněprávní a kriminologické aspekty)”

Práce se zabývá vysoce aktuálním tématem organizované kriminality; zdařile přitom spojuje trestněprávní a kriminologický pohled na tuto problematiku. Organizovaný zločin autor pojímá jako specifický druh podnikání, resp. jako kriminalitu kvalitativně vyššího stupně. Dokládá, že značná rizika přináší organizovaný zločin především pro státy, které se nacházejí v procesu transformace ekonomik. Vlastnímu výkladu, který postupuje od fenomenologie organizovaného zločinu (8.kap. II.) k fundovaným úvahám o možnostech jeho kontroly prostřednictvím jak represivních, tak preventivních strategií (kap. III. a IV.) předchází - ku prospěchu věci - poměrně podrobná pasáž (kap. I.) v níž se autor zabývá především pojmem organizovaného zločinu a jeho genezí. Takto pojatá struktura práce se jeví jako logická, nosná a umožňující zařadit všechny důležité aspekty zvoleného tématu. Při tvorbě rigorózní práce využil Mgr. Horák širokého okruhu odborné literatury, zčásti zahraniční, s níž pracuje kreativně. Opomenuty nezůstaly ani publikace Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP), který se fenoménem organizované kriminality zabývá dlouhodobě. Převzaté pasáže jsou důsledně citovány podle ČSN. Autorovy nemalé praktické zkušenosti mu současně umožňují stavět se k literárním poznatkům kriticky. Mgr. Horák neopomíjí ani problematiku latence organizovaného zločinu a zamýšlí se nad příčinami nedůvěry občanů v orgány činné v trestním řízení. Stejně tak (str.65) neponechává bez povšimnutí nikoli vyjimečné případy porušování zásady legality v práci orgánů činných v trestním řízení s jeho širšími dopady. V posuzované práci nechybí ani (str. 75 a n.) pasáž zabývající se prognózou organizovaného zločinu. Pokud jde o kontrolu kriminality, rozlišuje a definuje autor defenzivní kontrolu kriminality (represi) a kontrolu ofenzivní (prevenci) a uvádí jejich náplň a subjekty.

Polemizovat je patrně možno s autorovým pojetím oběti trestného činu, kterou může být (str.23) osoba fyzická, či právnická. V kriminologii, respektive

viktimologii (a nejen české), však převažuje užší pojetí považující za oběti toliko osoby fyzické (srov. Novotný: O. a kol., Kriminologie, 3. vyd., Praha: ASPI 2008, str. 150; Kuchta: J. a kol., Základy kriminologie a trestní politiky, Praha: C.H.Beck 2005, str. 156.

Závěr práce (str.92-94) je až příliš stručný, není shrnutím hlavních myšlenek práce: zabývá se, byť fundovaně, otázkou modelového pachatele organizované kriminality.

Závěrem lze konstatovat, že předložená práce Mgr. Karla Horáka obohacuje odborný pohled na organizovaný zločin; autor jej prezentuje se znalostí věci. Doporučuji, aby předložená práce byla přijata jako práce rigorózní.

Praha dne: 4.1.2010

Doc. JUDr. Josef Zapletal, CSc.

konzultant